

WOJEWODA WIELKOPOLSKI
PS-III.431.15.2024.4.6

Poznań, 19 czerwca 2024 r.

Pani
Bożena Konopka
Dyrektor
Domu Dziecka nr 2

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań
tel. 61 854 1825, fax 61 854 1544

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: ps@poznan.uw.gov.pl
www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 1171

I. Dane identyfikacyjne.

Zakres kontroli (w tym: podstawa prawna, okres objęty kontrolą)	<p>Kontrola w trybie uproszczonym na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., poz. 1720 z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem” i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477).</p> <p>Stan faktyczny został oceniony pod kątem zgodności z ww. ustawą w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym kontrolą.</p> <p>Zakres kontroli obejmuje organizację i funkcjonowanie jednostki w zakresie zgodności z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zawarty w upoważnieniu Wojewody Wielkopolskiego z 30 kwietnia 2024 r., znak: KN-II.0030.122.2024.1</p> <p>Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.</p>
Jednostka kontrolowana	<p>Dom Dziecka nr 2 z siedzibą pod adresem: Skarszewska 3/2, 62-800 Kalisz, w dalszej części dokumentu określana także w skrócie: „Placówką”, „POW” lub „Jednostką”.</p>
Kontroler/ Kontrolerzy	<p>Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie:</p> <ul style="list-style-type: none">- Anna Kościańska – inspektor wojewódzki, jako kierownik zespołu kontrolującego,- Grzegorz Przymus – starszy specjalista. <p>Kontrolujący złożyli oświadczenia, że nie istnieją okoliczności uzasadniające wyłączenie ich od udziału w ww. kontroli.</p>
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	<p>Czynności kontrolne w siedzibie Placówki przeprowadzone były w dniach 7 oraz 22 maja 2024 r.</p>
Kierownik jednostki kontrolowanej	<p>Bożena Konopka, Dyrektor Domu Dziecka nr 2.</p>

(akta kontroli: str. 1-4)

Na podstawie § 13 ust. 1 ww. rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę (...) oraz art. 197d ust. 1 ww. ustawy przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

II. Ocena kontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące procedury i metody:

- pozyskano pisemne oświadczenia oraz przeprowadzono rozmowy z: Dyrektorem Placówki, Panią Bożeną Konopką oraz wychowawcą „XX”,
- przeprowadzono analizę indywidualnej dokumentacji wychowanki „A”,
- przeprowadzono rozmowy z wszystkimi obecnymi w trakcie czynności kontrolnych podejmowanych 7 oraz 22 maja 2024 r. wychowankami Placówki, oznaczonymi symbolami literowymi: „B”, „C”, „D”, „E”, „F”, „G”, „H”, „I”, „J” i „K”,
- przeprowadzono anonimowe ankiety wśród wszystkich obecnych w trakcie czynności kontrolnych podejmowanych 7 oraz 22 maja 2024 r. wychowanków Placówki.

Biorąc pod uwagę, stwierdzone podczas kontroli, działania Placówki zgodne z obowiązującymi przepisami, jak i działania naruszające przepisy, działalność Domu Dziecka nr 2, w łącznym zakresie objętym kontrolą, oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

W związku z nieprawidłowościami **wydano zalecenia pokontrolne**.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości.

Wojewoda Wielkopolski decyzją z dnia 29 grudnia 2020 r., znak: PS-III.9423.11.2020.5, wydał Miastu Kalisz na czas nieokreślony zezwolenie na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego pod nazwą: Dom Dziecka nr 2 z siedzibą pod adresem: ul. Skarszewska 3/2, 62-800 Kalisz, z liczbą 14 miejsc.

Do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu wpłynęło pismo Biura Rzecznika Praw Dziecka wskazujące na możliwe nieprawidłowości związane ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem „A”, wobec powyższego kontrola obejmowała m.in. analizę dokumentacji dziecka „A” w zakresie podniesionych zarzutów.

- I. W kwestii dotyczących wychowanki „A” ustalono co następuje.

Ze względu na dużą zawartość wrażliwych danych osobowych dokonano wyłączenia części wystąpienia pokontrolnego zawierającego informacje pozyskane podczas kontroli. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902).

Powyższe było **zgodne z § 5 ww. rozporządzenia**.

(akta kontroli: str. 5-341)

II. W kwestii przestrzegania praw dziecka w Placówce z uwzględnieniem prowadzonej pracy opiekuńczej i wychowawczej, ustalono co następuje.

Na okoliczność zbadania przestrzegania praw dziecka w Placówce z uwzględnieniem prowadzonej pracy opiekuńczej i wychowawczej 7 oraz 22 maja b.r. przeprowadzono wśród obecnych wychowanków anonimowe ankiety. W ankietach brało udział dziewięcioro wychowanków, jedynie w obecności zespołu inspektorów. Przeprowadzono także indywidualne rozmowy z dziesięciorgiem wychowanków: „B”, „C”, „D”, „E”, „F”, „G”, „H”, „I”, „J” i „K”, w warunkach umożliwiających dziecku swobodną wypowiedź.

Wychowankowie udzielili odpowiedzi na pytania dotyczące zarówno warunków pobytu jak i poczucia bezpieczeństwa. Zarówno ankiety jak i rozmowy miały pomóc w rozeznaniu, czy w Placówce przestrzegane są prawa dziecka oraz czy są stosowane wobec nich prawidłowe oddziaływania opiekuńczo – wychowawcze.

Generalnie wychowankowie nie zgłaszali zastrzeżeń co do funkcjonowania Placówki i panujących zasad, jedynie w poniżej opisanych kwestiach, stwierdzono nieprawidłowości.

Wychowankowie nie zgłaszali zastrzeżeń, co do ilości jedzenia. Większość stwierdziła, że jedzenie jest dobre, natomiast trzy osoby zgłosiły, że potrawy nie są smaczne i odpowiednio przyprawione a to czy im smakują zależy od tego, co jest podane do jedzenia. Jednocześnie przeprowadzone rozmowy z wychowankami „B”, „C” i „H” ujawniły, że wychowankowie mają utrudniony dostęp do jedzenia. Według dzieci swobodnie można korzystać z aneksu kuchennego do godziny 20.00. Jak oświadczyła Dyrektor w protokole przyjęcia wyjaśnień, dzieci *„jeść mogą do 21.00, po tym czasie już nie jedzą”* a drzwi aneksu kuchennego są zamykane na klucz, który jest dostępny u wychowawców, z uwagi na dwoje młodszych dzieci. Z dalszych wyjaśnień Dyrektor wynika, że dostęp do napojów jest u wychowawców cały czas. Powyższe było **niezgodne z § 18 ust. 1 pkt 9 ww. rozporządzenia**, ponieważ Placówka nie zapewnia całodobowego, swobodnego dostępu do produktów żywnościowych.

Większość wychowanków czuje się bezpiecznie w Placówce, ale troje z nich wskazuje, że nie czuje się dobrze w Placówce i nie ma zapewnionego poczucia bezpieczeństwa. Rozmowa z trójką wychowanków wskazuje, że jeden z wychowawców *„zły humor odreagowuje na dzieciach”*, oraz *„krzyczą na maluchy, większość krzyczy”*, *„wychowawczyni „XX” stosuje przemoc, ale ona tego nigdzie nie zgłaszała”*, *„nikt nie reaguje na przemoc i zachowanie wychowawcy „XX”*.

Na pytanie czego wychowankowie nie lubią w Placówce dwoje z nich odpowiedziało, że nie lubią *„atmosfery”*, co oznacza, że dzieci nie do końca czują się dobrze w Placówce. Jednocześnie w dwóch przypadkach dzieci wprost winią za złą atmosferę wychowawców „XX” oraz „XY”, których imiona pojawiły się w ankietach. Jedna z wychowanek powiedziała wprost: *„nie ufam nikomu, nie mówię o swoich problemach, bo wychowawcy rozgadują wszystko między sobą”*.

W trakcie rozmów czworo wychowanków zgłosiło, że wychowawcy „XX” oraz „XY” krzyczą na nich, a jedno dziecko powiedziało, że boi się tych dwóch wychowawców, ale zaprzeczyło, aby było ofiarą przemocy. Kolejne dwie starsze wychowanki stwierdziły, że krzyki dorosłych były reakcją na naganne zachowanie młodszych dzieci i w ich opinii nie były przemocą, a wręcz adekwatną reakcją na sytuację.

Czworo spośród dziewięciorga wychowanków potwierdziło w ankiecie, iż w Placówce było popychanych, szarpanych lub bitych. Trzy wypowiedzi wprost wskazywały wychowawców „XX” oraz „XY” jako sprawców.

Ze względu na dużą zawartość wrażliwych danych osobowych dokonano wyłączenia części wystąpienia pokontrolnego zawierającego informacje pozyskane podczas kontroli. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902).

Wyniki ankiety oraz indywidualne rozmowy z wychowankami pozwalają stwierdzić, że w Placówce dochodzi do sytuacji, w których wychowawcy podnoszą głos lub wręcz krzyczą na dzieci, co bezsprzecznie wpływa na ich poczucie bezpieczeństwa. Stwierdzić należy, że nawet w sytuacji usprawiedliwionej okoliczności, wychowawca powinien kontrolować swoje emocje i reakcje, z uwagi na fakt, że opiekuje się dziećmi, które mogły doświadczać przemocy w środowisku domowym i krzyki w Placówce mogą wtórnie powodować u nich traumę. Wobec powyższego, działanie Jednostki było **niezgodne z § 13 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia.**

(akta kontroli: str. 342-417)

Na tym kontrolę zakończono.

Dokonano wpisu do „Zeszytu kontroli” pod nr 3/2024.

IV. UWAGI I WNIOSKI

Biorąc pod uwagę spostrzeżenia poczynione przez zespół inspektorów podczas kontroli, rekomenduję prowadzić w Placówce szkolenia i superwizję dla pracowników w zakresie radzenia sobie ze stresem i pracy z dzieckiem sprawiającym trudności.

V. ZALECENIA POKONTROLNE

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w funkcjonowaniu Placówki oraz w realizacji zadań, określonych w ww. ustawie i ww. rozporządzeniu, zalecam:

1. **zapewniać dzieciom dostęp przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych**, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 9 ww. rozporządzenia,
2. **zapewnić każdemu dziecku poczucie bezpieczeństwa**, zgodnie z § 13 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia.

VI. Pozostałe informacje.

Niniejszy dokument sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Dyrektorowi Domu Dziecka nr 2, drugi pozostawiono w dokumentacji Wojewody Wielkopolskiego.

Treść wystąpienia pokontrolnego podlega udostępnieniu, zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902), z wyłączeniem danych osobowych w rozumieniu ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).

Zgodnie z art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.) kontrolowana Jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, o których mowa powyżej przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana Jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 198 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.) kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1 ustawy, podlega karze pieniężnej w wysokości od 1.000 do 15.000 zł.

Wystąpienie pokontrolne zawiera 7 stron.

Anna Kościańska
(podpis złożony elektronicznie)

Grzegorz Przymus
(podpis złożony elektronicznie)

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej
(podpis złożony elektronicznie)

Dokument sporządziła:
Anna Kościańska
Inspektor wojewódzki
24 czerwca 2024 r.